

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد.

۲۰۲۰/۰۲/۱۳

شاه محمود محمود

میله گل ارغوان و موقعیت گلغندی

وطنداران بهار ارغوان شد
دل با یاد گلغندی جوان شد

حالا که آمد بهار و سال نو است . هموطنان ما با وجودیکه از سردی طاقت فرسا و برف های سهمگین زمستان و عدم امنیت شاهراه ها و شهر ها و به خصوص شهرکابل که زیر چکمه های دزدان و رهنان زنجیره بی سرگردنه و سارقان جاده ها و قمه و چاقوکشان کوچه ها و پسکوچه ها و مافیای مواد مخدر تریاک و هیروئین و چرس و باج گیران بازار ها و سلسله ای انتحاری ها و انفجارات ناخواسته رنج میبرند. و شاهد از دست دادن مردان و زنان به خصوص فرزندان خویش اعم از پسر و دختر شهر خویش اند . دل خوشی برای آمدن بهار و نوروز و سال نو نخواهند داشتند. به آنهم به رسم معمول فرصت های به دست آمده برخی از جشن ها را هدر نخواهند داد. از جمله جشن نوروز در کابل و یا میله گل سرخ در بلخ . در پهلوی آنها هموطنان ما در شرایط مساعد جشن های خانوادگی و دوستانه که در سالیان پسین رواج یافته است . نیز برگزار می کردند.

از مدت چند سال به این طرف جشن های چون : گل سرخ یا گل لاله (ولایت بلخ) گل نارنج و گل نرگس (ننگرهار) ، گل انار (قندهار و فراه) ، گل سنجد (لوگر) ، گل بادام (دایکندی و سمنگان) ، گل الو (غزنی) بخشی از میراث فرهنگی کشور افغانستان است. ضمناً جشنواره گل انگور در ولایت هرات و پروان و جشنواره گل توت در پنجشیر نیز برگزار میگردد. در حالیکه جشن ارغوان گذشته تاریخی دارد و کم از کم در طول صد سال تپه گل غندی شاهد گردهمایی و جشن بوده است.

موقعیت جغرافیایی تپه گل غندی عبارت از:

تپه گل غندی که در غرب چاریکار به طول ۶۵ کیلومترشمال کابل افتاده است؛ از دره کلدن ولایت پروان آغاز و به قریه خواجه سیاران علیا ختم میشود. ساختمان این تپه با نقاط مرتفع اش روبه عقب نشینی بوده و به طرف هموار شدن میرود. علاوه برآن ، ساختمان این تپه چونه ای میباشد. این ساختمان چونه ای از جبل السراج و سواحل دریای پنجشیر آغار و تا کوه های پغمان امتداد دارد.

بنابراین محل مناسبی برای زرع و رشد گل ارغوان که در خاکهای آهکی پرقوت می باشد و در برابر خشکی مقاوم است و به تابش مستقیم نور آفتاب نیاز دارد. برای زیاد کردن این درخت، بذر آن را در ماه حمل در هوای آزاد می کارند. این درخت را از راه پیوند و قلمه زدن نیز زیاد می کنند. ارغوان، درختی آشنا که مقاومتی بی نظیر دارد. این درخت هر جا که آب کم و خاک نامطلوب است سبز شده و محیط زیست ما را احیاء بخشیده است.

د پانو شمیره: له ۱ تر ۲

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنی د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرو مخکې په خیر و لولی

به خصوص در اوایل ماه ثور، ارغوان تماشایی‌ترین زمان خود را می‌گذراند. در این هنگام در حالی که شاخه‌ها هنوز بدون برگ هستند، گل‌های خوشه‌ای به رنگ شیرچاپی یا گلابی به حالت آویخته ظاهر می‌شوند و سپس برگ‌های سبز و قلبی‌شکل، آن شاخه‌ها را زینت می‌بخشد. تا اینکه وقتی عمر گل‌ها به پایان رسد، بذرها در داخل محفظه‌هایی به نام نیام قرار گرفته و تمام طول سال روی شاخه‌ها باقی می‌مانند. تفرجگاه گل‌غندی که محصول فعالیت‌های فیزیکی است در دامنه کوه خواجه سیاران واقع بوده و ارتفاع آن به ۲۲۵۰ متر از سطح بحر میرسد.

گفته می‌شود که: در سال ۱۳۲۴ یا به قول رادیو آزادی سال ۱۳۲۷ هـ.ش توسط بهایی جان یکی از شاعران افغانستان این محل به نام تپه گل‌غندی نام‌گذاری شده است. این جشن در کنار جشن‌های نوروز و دهقان که در سراسر کشور افغانستان برگزار می‌شود جشن ارغوان که در تپه گل‌غندی شهر چاریکار ولایت پروان برگزار می‌شود یکی از جشن‌هایی است که در فرهنگ و سنت کشور ما به رسمیت شناخته شده است و هر ساله افراد زیادی از جمع مردم، اساتید، شاعران و نهاد‌های مختلف، دختران و پسران در این محل جمع شده و به شعرخوانی و تفریح می‌پردازند. این جشن به نام ارغوان نامیده شده است چرا که در ماه اول سال گل‌های ارغوان در این تپه باز می‌شود و فضای زیبا و مفرهی را ایجاد می‌کند. این تپه صد سال و یا بیشتر است که محل تفریح مردم منطقه و ولایت‌های هم‌جوار آن بوده است و معمولاً در روز ۱۲ ماه حمل برگزار می‌گردد. تا سی و چهل روز این جشن ادامه می‌دهد. برخی این رسم و عنعنه را به روز اول ماه ثور جشن می‌گیرند. البته به یاد داشته باشیم مردم کابل جشن ارغوان دامنه شیر دروازه در دامنه پنجه‌شاه و شهدای صالحین، خواجه صفا و خواجه روشنایی را در اوایل بهار برگزار می‌نمایند.

هنرمندان دری - فارسی و پشتو آهنگ‌های متعددی از گل‌ارغوان دارند. در کنار این جشن شماری از جوانان و فرهنگیان بخش‌های از شادی‌شان را با "گودی پران بازی" آسمان را هم مانند تپه‌های ارغوانی پروان، رنگارنگ می‌نمایند.

مهمتر از همه برگزاری این جشن‌ها و میله‌گل‌ها در ولایات مختلف افغانستان، در حقیقت میله‌همدیگر پذیری و به آغوش گرفتن اقوام و ملیت‌های با هم برادر اند که در جغرافیای پر از گل افغانستان زندگی می‌نمایند.

آهنگ گلزمان «به گل‌غندی د ارغوان جوړی ملی گ»